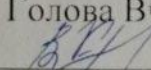

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

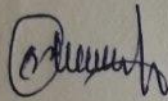
Затверджено
Вченою радою факультету
протокол від 12 10 2022 № 3
Голова Вченої ради факультету
 В. Краєвський

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять
з навчальної дисципліни
Облік і аналіз в бюджетних установах
(м.2 «Аналіз в бюджетних установах»)
для підготовки здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит
та бізнес-аналітика»
Статус дисципліни : обов'язкова

Ірпінь 2022

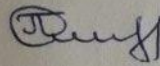
Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Облік і аналіз в бюджетних установах» (м.2 «Аналіз в бюджетних установах»), затвердженої Науково-методичною радою Університету 18.08.2022 р., протокол № 7.

Укладач:

О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент

Рецензенти:

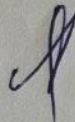
О.В. Панасюк, к.е.н., доцент

О.І.Мазіна, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту та економічного аналізу, протокол від 30.09. 2022 р. № 3/1.

В.о. завідувача кафедри

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

ЗМІСТ

Стор.

1.	Передмова	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3.	Пояснення до виконання практичних робіт	5
4.	Оцінювання виконання практичних робіт	5
5.	Завдання до виконання практичних робіт	7
6.	Рекомендована література	31

ПЕРЕДМОВА

Згідно з Конституцією України, громадяни мають право на охорону здоров'я, освіту, задоволення культурних потреб. Держава виступає матеріальним гарантом цих прав і утримує організації, створені в установленому порядку органами державної влади або місцевого самоврядування, які повністю утримуються за рахунок бюджету – державного чи місцевого. Реформування економіки України зумовило потребу у раціональному та економічному використанні бюджетного фінансування, спрямованого на утримання бюджетних установ. Саме тому особливої актуальності набуває проведення комплексного аналізу діяльності бюджетних установ, який надасть повну інформацію про реальний економічний стан організації, виявить невикористані внутрішньогосподарські резерви для подальшого розвитку та забезпечить більш ефективне цільове використання виділених державою грошових коштів. Тільки завдяки глибокому вивченню та узагальненню результатів діяльності установи можна одержати необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих та своєчасних управлінських рішень. Складність проведення аналізу господарської діяльності неприбуткових організацій полягає у відсутності загальної методики визначення показників, у різноспрямованості та специфічності економічної діяльності установ.

Навчальна дисципліна «Аналіз в бюджетних установах» сприяє засвоєнню знань з теоретичних аспектів формування, розподілу і використання бюджетних ресурсів, теоретичних та практичних основ аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ у сфері здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ та практичне їх застосування у професійній діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Облік і аналіз в бюджетних установах» (м.2 «Аналіз в бюджетних установах») є:

- набуття теоретичних знань щодо предмету, змісту, завдань аналізу діяльності бюджетних установ;
- отримання базових знань щодо методики аналізу бюджетних установ;
- отримання вміння формувати інформаційну базу для здійснення аналізу діяльності бюджетних установ;
- вивчення нормативно-правового регулювання діяльності бюджетних установ;
- вивчення питань щодо аналізу забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами;
- отримання базових знань щодо аналізу операцій із запасами та основними засобами бюджетних установ;
- набуття студентами знань щодо аналізу фінансового стану і фінансово-господарської діяльності бюджетних установ;
- набуття знань щодо проведення аналізу балансу бюджетної установи та кошторисів бюджетних установ.

ПОЯСНЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Підготовка до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни дисципліни «Облік і аналіз в бюджетних установах» (м.2 «Аналіз в бюджетних установах») включає такі форми:

- опрацювання нормативних документів;
- опрацювання лекційного матеріалу навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання практичної роботи шляхом більш детального опрацювання рекомендованої основної і додаткової літератури;
- опрацювання тем і питань, які винесені для самостійного вивчення;

Виконання практичних робіт здійснюється здобувачами вищої освіти під керівництвом викладача під час проведення аудиторних занять. Кожна практична робота складається із декількох завдань. Це дасть можливість студентам більш конкретно засвоювати набуті теоретичні знання під час лекцій та самостійної роботи над темами навчальної дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Оцінювання виконання практичних робіт проводиться за трьохбальною шкалою по кожній практичній роботі.

відмінно виставляється, якщо здобувач вищої освіти активно працює протягом усього практичного заняття, дає повні відповіді на запитання викладача у відповідності з планом практичного заняття і показує при цьому глибоку оволодіння лекційним матеріалом, знання законодавства, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал та вирішувати ситуаційні завдання.

добре виставляється за умови дотримання таких вимог: здобувач вищої освіти активно працює протягом практичного заняття, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на відповідні нормативні документи та літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу та вирішенні ситуаційних завдань.

задовільно виставляється в тому разі, коли здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, законодавства та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати задачі. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу та вирішенні ситуаційних завдань.

незадовільно виставляється в разі, коли здобувач вищої освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань та не вірно вирішені ситуаційні завдання.

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти
на практичних заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 3 бали	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання практичної роботи.
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 1 бал	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань практичної роботи, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та завдань практичної роботи. Не вирішив жодного практичного завдання.

ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Практична робота №1

Тема 1. Основні принципи організації бюджетної системи та особливості програмно-цільового методу складання бюджету.

Мета: ознайомлення з навчальною дисципліною „Аналіз в бюджетних установах” принципами організації бюджетної системи, особливостями програмно-цільового методу складання бюджету, основними умовами розроблення та видами державних цільових програм, результативними показниками бюджетної програми

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Складання бюджету – це ...
- 2) Бюджетна програма – це ...
- 3) Принцип субсидіарності – це ...
- 4) Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі – це ...
- 5) Державна цільова програма – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

1) Розпорядженням Кабінету Міністрів від 14.09.2002 № 538-р Концепцію застосування програмноцільового методу в бюджетному процесі було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів від 14.09.2002 № 538-р.

2) Принцип обґрунтованості полягає у тому, що повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період.

3) Надходження та витрати Державного бюджету України визначаються виключно законом про Державний бюджет України.

4) За масштабами розробки та реалізації державні цільові програми поділяються на: економічні, наукові, науково-технічні, соціальні, національно-культурні, екологічні, оборонні, правоохоронні тощо.

5) Контроль за виконанням державної цільової програми здійснює Кабінет Міністрів України шляхом розгляду проміжних, щорічних, заключного звітів про результати виконання державної цільової програми та узагальненого висновку про кінцеві результати виконання програм.

3. Вставте пропущене слово.

1) Принцип ... полягає у тому, що бюджет формується на реалістичних макропоказниках економічного і соціального розвитку України та розрахунках надходжень бюджету і витрат бюджету, що здійснюються відповідно до затверджених методик та правил;

2) Відповідно до вимог Бюджетного кодексу України програмна класифікація видатків державного бюджету ... визначається у Законі „Про Державний бюджет України”.

3) ... запровадження програмно-цільового методу є встановлення безпосереднього зв'язку між виділенням бюджетних коштів та результатами їх використання.

4) ... державної цільової програми розробляється на основі схваленої концепції державним замовником або визначеним ним відповідно до законодавства розробником.

5) Державний замовник складає заключний звіт про результати виконання програми та подає його Кабінету Міністрів України разом з узагальненим висновком про кінцеві результати виконання програми не пізніше ніж у ... строк після закінчення

встановленого строку виконання програми.

Питання для самоконтролю:

1. З якого року в Україні почалося впровадження програмно-цільового методу складання бюджету?
2. Що передбачає програмно-цільовий метод у бюджетному процесі?
3. Якими є основні напрями запровадження програмно-цільового методу у бюджетному процесі?
4. Що являє собою бюджетний процес?
5. Які переваги має запровадження програмно-цільового методу складання та виконання бюджету?
6. Якими були етапи переходу до застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі?
7. Яким чином класифікуються видатки бюджету?
8. Що таке програмна класифікація і для чого вона використовується?
9. У чому полягає складання бюджету?
10. Якими є основні завдання середньострокового бюджетного планування?
11. Що таке державна цільова програма?
12. Хто може бути відповідальним виконавцем бюджетної програми?
13. Хто визначає відповідального виконавця бюджетної програми?
14. Яким чином класифікуються державні цільові програми?
15. Як класифікуються державні цільові програми за своєю спрямованістю?
16. Що є метою розроблення державних цільових програм?
17. За сукупності яких основних умов розробляється державна цільова програма?
18. Назвати основні стадії розроблення та виконання державних цільових програм.
19. З якою метою розробляється концепція державної цільової програми?
20. Що є основними складовими проекту концепції державної цільової програми?
21. Хто може бути замовником державної цільової програми?
22. Які складові повинен містити проект державної цільової програми?
23. Що таке паспорт бюджетної програми?
24. На які типи поділяються результативні показники державної цільової програми?
25. З якою метою здійснюється контроль за виконанням державної цільової програми?
26. Що можуть передбачати зміни до державної цільової програми?
27. У яких випадках достроково припиняється виконання державної цільової програми?

Практична робота №2

Тема 2. Нормативно-правові основи діяльності та звітність бюджетних установ.

Мета: ознайомлення з організаційно-економічною характеристикою бюджетних установ, правовими засадами діяльності бюджетних установ, кошторисом як основним фінансовим документом бюджетної установи, звітністю як джерелом інформації для фінансового стану діяльності бюджетних установ.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Бюджетна установа – це ...
- 2) Бюджетування – це ...
- 3) Кошторис бюджетної установи – це ...
- 4) Формування кошторису – це ...
- 5) Принцип автономності – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

1) Для бюджетних установ головним фінансовим документом є кошторис доходів та видатків, що підтверджує повноваження щодо отримання доходів та здійснення видатків, а також визначає суму та напрямок використання коштів для виконання відповідних функцій.

2) Визначення вартості ресурсів не є необхідним для належного функціонування та ефективної діяльності бюджетних установ, оскільки бюджетні ресурси є досить обмеженими.

3) Складання кошторису здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» зі змінами та доповненнями.

4) Кошторис складається із загального та спеціального фондів.

5) Метою складання фінансових та бюджетних звітів є надання користувачам повної, правдивої та об'єктивної інформації про фінансовий та майновий стан бюджетної установи, результати господарської діяльності та виконання кошторисів за звітний період

3. Вставте пропущене слово.

1) Форми власності, що притаманні бюджетним установам: державні та ...

2) ... звітність є останнім джерелом інформації для аналізу, та завершальним етапом в обліковому, який базується на даних синтетичного та аналітичного обліку установи та відображає майновий та фінансовий стан.

3) Бюджетні установи не займаються комерційною діяльністю і належать до ... організацій.

4) ... державного чи комунального закладу діє від його імені та в його інтересах, розпоряджається майном та грошовими засобами, видає накази і дає розпорядження, обов'язкові до виконання всіма працівниками.

5) Бюджетна звітність містить інформацію про стан та виконання бюджету бюджетної установи за звітний період, про наявність бюджетної заборгованості рух необоротних активів та запасів, іншу довідкову інформацію.

Питання для самоконтролю:

1. Дати визначення установ і організацій державного сектору.
2. Який орган здійснює держреєстрацію установ і організацій державного сектору? Куди потрібно занести відомості про держреєстрацію установ і організацій державного сектору?

3. Які необхідні документи для державної реєстрації установ і організацій державного сектору? Назвати обов'язкові і додаткові документи для держреєстрацію установ і організацій державного сектору.
4. Назвати строки державної реєстрації установ і організацій державного сектору.
5. Назвати видатки, які здійснюються з Державного бюджету України.
6. Охарактеризувати різні погляди науковців щодо класифікації установ і організацій державного сектору.
7. Як поділяються установи і організації державного сектору за ієрархічною системою вертикальних зв'язків? Які установи і організації державного сектору відносяться до розпорядників коштів I, II та III ступеня?
8. Як поділяються установи і організації державного сектору за джерелами фінансування?
9. Як поділяються установи і організації державного сектору за функціональною ознакою?
10. Які заклади належать до закладів охорони здоров'я?
11. Що відносять до науково-дослідних установ?
12. Що відносять до закладів соціального захисту населення?
13. Що відносять до закладів культури?
14. Дайте визначення органам виконавчої влади. Чим вони відрізняються від інших органів державної влади?
15. Що є об'єктами діяльності, впливу органів державної виконавчої влади в Україні?
16. Які ознаки органів виконавчої влади Ви знаєте? Дайте їм характеристику.
17. Назвати складові організаційно-правових рівнів органів виконавчої влади.
18. За якими ознаками і як класифікуються органи виконавчої влади?
19. Що відносять до закладів освіти?
20. Що розуміють під діяльністю установ і організацій державного сектору?

Практична робота №3

Тема 3. Зміст, предмет, мета та завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ.

Мета: ознайомлення з поняттям аналізу діяльності бюджетних установ, його змістом, предметом та об'єктами аналізу діяльності бюджетних установ, метою та завданнями аналізу діяльності бюджетних установ

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Аналіз діяльності установ і організацій державного сектору – це ...
- 2) Господарська діяльність установ і організацій державного сектору – це ...
- 3) Об'єкти аналізу установ і організацій державного сектору – це ...
- 4) Головне завдання аналізу діяльності установ і організацій державного сектору – це ...
- 5) Політична економія – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Зміст аналізу діяльності установ і організацій державного сектору визначається

змістом аналізу та функціональними особливостями окремих галузей бюджетної сфери.

2) Предметом споживання в установах і організаціях державного сектору виступають речі та процес виробництва корисного ефекту діяльності установи на одному рівні.

3) Економічний аналіз базується на політичній економії, яка розкриває економічні закони розвитку суспільства, допомагає оцінити тенденції розвитку господарської діяльності

4) Метою аналізу діяльності установ і організацій державного сектору є виявлення резервів підвищення ефективності діяльності бюджетних установ.

5) Обсяг інформації, що отримується для економічного аналізу через систему бухгалтерського обліку, нижчий 50 %.

3. Вставте пропущене слово.

1) ... аналізу діяльності установ і організацій державного сектору являються причинно-наслідкові зв'язки, які є основою економічних відносин, що виникають на рівні окремих бюджетних установ під час виконання ними своїх функцій.

2) ... як метод пізнання реальної дійсності безпосередньо пов'язаний із мисленням, усвідомленим активним сприйняттям людиною реальної дійсності, що також передбачає використання синтезу та інших категорій і законів діалектики.

3) Значення ... обліку для економічного аналізу впливає з його головної функції: відображати всі ресурси підприємств, господарські засоби, а також їхній рух, зміну, використання в процесі здійснення господарських операцій.

4) ... проведення аналізу діяльності установ і організацій державного сектору конкретизується в завданнях, які спрямовано на раціоналізацію використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів установ і організацій державного сектору, підвищення ефективності її господарювання та оптимізацію управлінських рішень.

5) Завдання аналізу діяльності установ і організацій державного сектору є ... для всіх установ і організацій державного сектору і виконуються у разі всебічного вивчення їхньої діяльності.

Питання для самоконтролю:

1. Які особливості діяльності бюджетних установ як об'єктів аналізу Ви знаєте. Дайте характеристику цим особливостям.

2. Дайте визначення аналізу діяльності бюджетних установ.

1. Що розуміють під господарською діяльністю бюджетних установ? Який зв'язок цієї діяльності з аналізом діяльності бюджетних установ?

2. Назвати різні погляди науковців щодо змісту аналізу діяльності бюджетних установ.

3. Назвати об'єкти аналізу бюджетних установ.

4. Що розуміють під предметом аналізу бюджетних установ? Назвати різні погляди науковців.

5. Що являється метою аналізу діяльності бюджетних установ?

6. Назвати завдання аналізу діяльності бюджетних установ.

Практична робота №4

Тема 4. Організація та методика аналізу діяльності бюджетних установ

Мета: ознайомлення з джерелами інформації для проведення фінансового аналізу бюджетних установ, методичними прийоми аналізу діяльності бюджетних установ, етапами проведення аналізу в бюджетних установах.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Інформація – це ...
- 2) Аналіз господарської діяльності – це ...
- 3) Основне завдання аналізу – це ...
- 4) Економічний аналіз – це ...
- 5) Метод економічного аналізу – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Економічний аналіз використовує середні та відносні величини, показники динамічного ряду, теоретичні основи яких розробляє статистика.
- 2) Бухгалтерський облік, аудит, економічний аналіз перебувають у безперервному розвитку, є взаємозв'язаними в загальній інформації системи управління підприємством.
- 3) Відповідальність за організацію аналітичної роботи покладається на служби головного економіста та керівника установи.
- 4) Організація аналітичної роботи в установі має сім етапів і включає розроблення загальних планів і планів (програм) конкретних аналітичних робіт, встановлення порядку проведення аналізу, матеріальне, методичне і наукове забезпечення, загальне керівництво, визначення прийомів виконання аналітичних робіт, їх оформлення та контроль за впровадженням у процес створення послуг.
- 5) У процесі аналізу господарської діяльності бюджетних установ, використовують лише економіко-математичні методи

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Зв'язок економічного аналізу із виявляється у застосуванні методології визначення багатьох показників, певних статистичних прийомів і статистичної інформації для аналітичних розрахунків.
- 2) Організація проведення економічного аналізу в установі передбачає повне охоплення роботою всіх її служб і дільниць.
- 3) Ініціаторами аналітичної роботи є служби головного економіста та установи.
- 4) установи контролює проведення аналітичної роботи, об'єктом контролю слугує цифровий матеріал, висновки та пропозиції, напрацьовані в результаті аналітичної роботи.
- 5) аналізу включає відпрацювання організаційно-технічних заходів щодо усунення недоліків, підвищення ефективності використання виявлених резервів, впровадження нових технологій, підготовки розпорядчих актів, призначення осіб, відповідальних за виконання прийнятих рішень.

Питання для самоконтролю:

1. Дати характеристику різних поглядів науковців щодо етапів аналізу діяльності бюджетних установ.

2. Джерела інформації для проведення фінансового аналізу бюджетних установ.
 3. Методичні прийоми аналізу діяльності бюджетних установ.
 4. Відповідальність за організацію аналітичної роботи.
 5. Етапи проведення аналізу в бюджетних установах.
 6. Що передбачає перший етап аналізу?
 7. Структура плану аналітичної роботи.
 8. В чому полягає спрощення цифрового матеріалу?
 9. Пояснювальна записка до звіту.
 10. Розроблення загальних планів і планів (програм) конкретних аналітичних робіт.
 11. Визначення достовірності та повноти звітних даних.
 12. Визначення загальних відхилень фактичних величин показників виконання планових завдань від базових.
- Забезпечення дієвого поточного контролю за дотриманням термінів виконання етапів аналітичної роботи

Практична робота №5

Тема 5. Аналіз операцій з основними засобами бюджетних установ.

Мета: ознайомлення із завданнями і джерелами інформації аналізу основних засобів бюджетних установ, аналізом складу, структури і стану основних засобів бюджетних установ, аналізом забезпеченості бюджетних установ основними засобами, аналізом руху основних засобів

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Структура основних засобів – це ...
- 2) Коефіцієнт придатності– це ...
- 3) Показники фондооснащення – це ...
- 4) Темп зростання – це ...
- 5) Темп приросту – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Значення аналізу основних засобів полягає в тому, що з його допомогою можна визначити шляхи підвищення ефективності використання об'єктів основних засобів, намітити заходи щодо поліпшення їх стану і збереження.
- 2) Встановлення забезпеченості установ та їх структурних підрозділів основними засобами – відповідності величини, складу і технічного рівня основних засобів реальній потребі в них – це одне із завдань аналізу основних засобів.
- 3) До активної частини слід відносити об'єкти, які покликані створювати сприятливі умови для нормальної роботи установи.
- 4) Коефіцієнт зносу вказує на те, яка частина (відсоток) вартості основних засобів ще придатна до експлуатації, тобто характеризує якісний стан основних засобів установ і організацій державного сектору
- 5) Для визначення показників фондооснащення потрібно порівняти фактичну наявність основних засобів у розрізі їх видів і груп з встановленим типовим переліком

оснащення установ і організацій державного сектору та їх структурних підрозділів необхідними видами основних засобів з урахуванням характеру роботи і потреби.

3. Вставте пропущене слово.

1) Спільними рисами виробничих і ... основних засобів є те, що і ті й інші використовуються протягом тривалого терміну і протягом усього періоду зберігають свою натуральну форму, поступово зношуються і морально застарівають у міру розвитку науки і техніки

2) До слід відносити об'єкти, що беруть безпосередню участь в процесі надання послуг бюджетною установою.

3) Чим ... коефіцієнт зносу, тим краще технічний стан, в якому знаходяться основні засоби установи.

4) Коефіцієнт ... обчислюється як відношення вартості основних засобів, які надійшли за звітний період до їх вартості на кінець цього періоду.

5) Для якісної сторони процесу оновлення основних засобів розраховують коефіцієнт , який визначається як відношення вартості тільки прогресивних нововведених основних засобів до загальної їх вартості на кінець року.

4. За даними фінансової звітності бюджетної установи розрахувати показники аналізу основних засобів:

1. Коефіцієнт зносу
2. Коефіцієнт придатності
3. Сума фонду в основні засоби
4. Показник фондоозброєності праці
5. Показники фондооснащення
6. Фондозабезпеченість споживачів послуг
7. Коефіцієнт оновлення
8. Коефіцієнт вибуття
9. коефіцієнт компенсації вибуття
10. Темп зростання
11. Темп приросту

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає значення аналізу основних засобів бюджетних установ?
2. Назвати основні завдання аналізу основних засобів бюджетних установ.
3. Дайте характеристику організаційно-інформаційної моделі аналізу основних засобів бюджетних установ.
4. Як класифікуються основні засоби бюджетних установ за видами?
5. Що розуміють під складом і структурою основних засобів установ і організацій державного сектору?
6. Що розуміють під активною і пасивною частинами основних засобів бюджетних установ?
7. Розкрити методiku аналізу складу і структури основних засобів бюджетних установ.
8. Розкрити методiku аналізу технічного стану основних засобів бюджетних установ.
9. Які узагальнюючі показники стану основних засобів бюджетних установ Ви знаєте? Як їх розрахувати?

10. Які зовнішні і внутрішні фактори фізичного зносу основних засобів бюджетних установ Ви знаєте?
11. Як визначити рівень прогресивності основних засобів бюджетних установ?
12. Розкрити методіку аналізу руху основних засобів бюджетних установ.
13. Назвати джерела надходження і вибуття основних засобів бюджетних установ.
14. Які показники використовують для загальної оцінки руху основних засобів бюджетних установ? Як їх розрахувати?
15. Розкрити методіку аналізу забезпеченості основних засобів бюджетних установ.
- Які узагальнюючі показники забезпеченості бюджетних установ основними засобами Ви знаєте? Як їх розрахувати?

Практична робота №6

Тема 6. Аналіз операцій із запасами бюджетних установ

Мета: ознайомлення із аналізом забезпеченості запасами бюджетних установ та аналізом використання запасів бюджетних установ

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Запаси – це ...
- 2) Балансова вартість активу – це ...
- 3) Операційний цикл – це ...
- 4) Чиста вартість реалізації запасів – це ...
- 5) Рівень запасоспоживання (рівень матеріалоспоживання) – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Запаси - це активи, які утримуються для подальшого продажу, безоплатного розподілу передачі за умов звичайної господарської діяльності.
- 2) Вибуття запасів оцінюється за методами: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).
- 3) Розрізняють горизонтальні та вертикальні види джерел покриття потреб бюджетних установ у запасах матеріальних цінностей.
- 4) Коефіцієнт виконання договорів з постачання в бюджетні установи запасів є одним із показників оцінки забезпеченості бюджетних установ запасами.
- 5) Рівень запасоспоживання (рівень матеріалоспоживання) визначається вартістю використаних запасів на 10 штатних працівників бюджетної установи.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Запаси визнаються ... , якщо вартість запасів можливо достовірно визначити, існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з їх використанням, та/або вони мають потенціал корисності.
- 2) Рівень ... доцільно розраховувати як у цілому за всіма спожитими запасами, так і за кожною групою окремо.
- 3) Для оцінки рівня використання запасів фактичне їх використання порівнюється з ...
- 4) Забезпеченість бюджетних установ запасами визначається за формулою:

Внутрішні джерела + зовнішні джерела /

4) ... державної цільової програми розробляється на основі схваленої концепції державним замовником або визначеним ним відповідно до законодавства розробником.

5) При дотриманні ... запасів потрібно пам'ятати, що всі витрати бюджетних установ можна поділити на дві групи.

4. Проаналізувати показники оцінки забезпеченості установ і організацій державного сектору запасами

Таблиця 6.1

Показники оцінки забезпеченості бюджетних установ запасами

Показники	Формула розрахунку
Забезпеченість установ і організацій державного сектору запасами	Внутрішні джерела + зовнішні джерела / Планова потреба
Задоволення потреб установ і організацій державного сектору запасами	Заключено договорів / Планова потреба
Коефіцієнт виконання договорів з постачання в установи і організації державного сектору запасів	Зовнішні джерела / Заключено договорів

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає значення аналізу запасів бюджетних установ?
2. Назвати основні завдання аналізу запасів бюджетних установ.
3. Дайте характеристику організаційно-інформаційної моделі аналізу запасів бюджетних установ.
4. Які шляхи задоволення потреб в запасах бюджетних установ Ви знаєте?
5. Назвати мету та завдання аналізу запасів бюджетних установ.
6. Як визначити загальну потребу бюджетних установ у певному виді запасів матеріальних цінностей?
7. Назвати види джерел покриття потреб бюджетних установ у запасах.
8. Які показники оцінки забезпеченості бюджетних установ запасами Ви знаєте? Як їх визначити?
9. Розкрийте методику аналізу забезпеченості бюджетних установ запасами.
10. Розкрийте методику аналізу руху запасів бюджетних установ та зміни їх залишків.
11. Назвати напрямки вибуття запасів у бюджетних установ, що використовуються під час аналізу.
12. Назвати індикатор накопичення зайвих залишків запасів у бюджетних установ.
13. Розкрийте методику аналізу використання запасів бюджетних установ.
14. Як розрахувати рівень запасоспоживання (рівень матеріалоспоживання) бюджетних установ?
15. Навести приклад факторів, що впливають на зміну матеріалоспоживання на 1 штатного працівника.
16. Як здійснюється оцінка виконання плану з використання запасів бюджетних установ?

17. Що означає економно використовувати запаси в бюджетних установах?

Практична робота №7

Тема 7. Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання

Мета: ознайомлення із аналізом забезпеченості бюджетної установи трудовими ресурсами, аналізом руху трудових ресурсів та ефективності їх використання, аналізом використання робочого часу, аналізом оплати праці, загальним і факторним аналізом ефективності використання трудових ресурсів, формування фонду оплати праці.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Трудовий потенціал – це ...
- 2) Коефіцієнт плинності кадрів – це ...
- 3) Коефіцієнт обороту кадрів з вибуття – це ...
- 4) Фонд робочого часу – це ...
- 5) Фонд оплати праці – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Зважаючи на специфіку діяльності бюджетних установ, доцільно проводити аналіз і оцінювати роботу як усіх працівників установи загалом, так і за окремими групами.
- 2) Коефіцієнт обороту кадрів з прийняття визначається як відношення звільнених працівників за період до середньої (середньоспискової) чисельності.
- 3) Частка працівників із науковими ступенями (окремо кандидатів наук і окремо докторів наук) – це один з показників, за допомогою якого визначають кількісні характеристики трудових ресурсів.
- 4) Аналіз фонду оплати праці сприяє забезпеченню оперативного контролю над кількістю робочого часу та якістю праці.
- 5) Фонд оплати праці включає такі складові як: основна зар

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Аналіз забезпечення трудових ресурсів бюджетної установи проводиться з використанням таких методів: структурно-динамічний, параметричний, факторний,
- 2) ... установи трудовими ресурсами визначається зіставленням фактичного заповнення штатних посад із нормативними значеннями.
- 3) На величину ... і якісний склад трудових ресурсів впливає рух трудових ресурсів – прийом на роботу працівників та їх звільнення.
- 4) Коефіцієнт плинності кадрів (Кпл) = кількість звільнених за власним бажанням і за порушення трудової дисципліни / ... чисельність працівників.
- 5) Умови праці працівників доцільно оцінювати за показниками забезпеченості та

4. Оцінити забезпеченість бюджетної установи трудовими ресурсами

Таблиця 7.1

Оцінка забезпеченості лікарні трудовими ресурсами

Категорія персоналу	За планом (за штатним розписом)		Фактично		Відхилення від плану		
	чисельність, осіб	питома вага, %	чисельність, осіб	питома вага, %	абсолютне, осіб	відносне, %	структурне, %
Середньооблікова чисельність персоналу - разом	304		274				-
1. Оперативний персонал	240		214				
1.1. Основний персонал	154		136				
з нього:							
лікарі	98		87				
медичні сестри	56		49				
1.2. Допоміжний персонал	86		78				
2. Адміністративно-управлінський персонал	64		60				0

5. Проаналізувати показники руху трудових ресурсів бюджетної установи:

1. Коефіцієнт обороту кадрів з прийому
2. Коефіцієнт обороту кадрів з вибуття
3. Коефіцієнт загального обороту кадрів
4. Коефіцієнт плинності кадрів

Таблиця 7.2

Оцінка виконання планових показників, що характеризують рух трудових ресурсів лікарні

Показники	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення, %
1. Чисельність персоналу на початок року, осіб	280	280	-	-
2. Чисельність працівників, яких прийнято на роботу	58	32		
3. Чисельність працівників, звільнених протягом року, осіб	10	44		
з них:	-	-		
3а. за власним бажанням	6	33		
3б. за порушення дисципліни		3		
3в. з інших причин	4	8		
4. Чисельність персоналу на кінець року, осіб 1+2-3	328	268		
5. Коефіцієнт обороту кадрів з прийому, % 2 / 9 x 100	19,1	11,7		
6. Коефіцієнт обороту кадрів з вибуття, % 3 / 9 x 100	3,3	16,0		
7. Коефіцієнт загального обороту кадрів, % (2+3) / 9 x 100	22,4	27,7		
8. Коефіцієнт плинності кадрів, % (3а+3б) / 9 x 100	2,0	13,1		
9. Довідково: середньооблікова чисельність персоналу, осіб	304	274		

Питання для самоконтролю:

1. Дайте характеристику змісту аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати.
 2. Що є метою аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати?
 3. У чому полягають завдання аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати?
 4. Розкрийте основні напрями організації аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати.
 5. Дайте характеристику організаційно-інформаційної моделі аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати.
 6. Дайте характеристику методичного забезпечення аналізу трудових ресурсів бюджетних установ та фонду її заробітної плати.
- За якими показниками оцінюється інтенсивність руху трудових ресурсів бюджетних установ? Як їх обчислити?

Практична робота №8**Тема 8. Аналіз виконання кошторису бюджетних установ.**

Мета: ознайомлення із завданнями аналізу доходів та видатків бюджетних установ, джерелами інформації про доходи бюджетних установ, аналізом складу та структури видатків бюджетних установ, методикою аналізу доходів і видатків загального фонду бюджетних установ, методикою аналізу доходів і видатків спеціального фонду бюджетних установ.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Кошторис доходів і видатків бюджетної установи – це ...
- 2) Спеціальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації – це ...
- 3) Загальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації – це ...
- 4) Фактичні видатки – це ...
- 5) Касові видатки – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Доходи бюджетної установи формуються за рахунок асигнувань загального і спеціального фонду.
- 2) Спеціальний фонд складається з: субвенцій, одержаних з бюджету іншого рівня, власних надходжень (спеціальні кошти, кошти на виконання окремих доручень, інші власні надходження), інших доходів спеціального фонду.
- 3) Кошти бюджету спрямовуються лише на фінансування видатків, передбачених цим бюджетом, шляхом перерахування та видачі коштів головним розпорядникам коштів.
- 4) Значення аналізу надходжень та використання коштів за загальним і спеціальним фондами визначається тим, що за його допомогою здійснюється контроль за правильністю їхнього утворення, а також визначаються резерви із зміцнення матеріально-технічної бази

установи і додаткових фінансових ресурсів.

5) В ході проведення аналізу виконання кошторису за загальним фондом використовується один з головних прийомів аналізу – планування.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Кошторис бюджетних установ має такі складові частини: та спеціальний фонд.
- 2) ... як спосіб дослідження здійснюється через зіставлення одного показника з іншим для визначення спільних рис або розбіжностей між ними.
- 3) ... плануються в сумі, що не перевищує запланованих доходів.
- 4) Коефіцієнт співвідношення надходження і використання коштів загального фонду визначається як відношення з надходження коштів загального фонду до коефіцієнта обороту з використання коштів загального фонду.
- 5) Аналіз видатків на капітальний ремонт будівель і споруд починають з : фактичні капітальні видатки порівнюються з видатками, передбаченими кошторисом.

4. Проаналізувати склад і структуру видатків бюджетної установи за загальними показниками та за економічною класифікацією.

Таблиця 8.1

Склад і структура видатків загального фонду бюджетної установи

Показники	КЕКВ	Затверджено по кошторису на звітний рік		Профінансовано на звітний рік		Відхилення від кошторису, +, -	
		сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
Поточні видатки	2000						
Капітальні видатки	3000						
Внутрішнє кредитування	4100						
Зовнішнє кредитування	4200						
Видатки та надання кредиту - усього	x						

Таблиця 8.2

Склад і структура видатків загального фонду бюджетної установи за економічною класифікацією

Показники	КЕКВ	Затверджено по кошторису на звітний рік		Профінансовано на звітний рік		Відхилення від кошторису, +, -	
		сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
Видатки та надання кредиту - усього	x						
Поточні видатки	2000						
у т.ч.							
Капітальні видатки	3000						
у т.ч.							

Внутрішнє кредитування	4100						
у т.ч.							
Зовнішнє кредитування	4200						
у т.ч.							
Інші видатки	5000						
Нерозподілені видатки	9000						

5. Проаналізувати рух коштів загального фонду за окремими групами та окремими статтями відповідно до економічної класифікації

Таблиця 8.3

Аналіз руху коштів загального фонду бюджетних установ

Показники	КЕКВ	Залишок на початок звітного року		Надійшло коштів за звітний рік		Касові видатки за звітний рік		Залишок на кінець звітного року	
		сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
Видатки надання кредиту усього	x								
Поточні видатки	2000								
у т.ч.									
Капітальні видатки	3000								
у т.ч.									
Внутрішнє кредитування	4100								
Зовнішнє кредитування	4200								
Інші видатки	5000								
Нерозподілені видатки	9000								

6. Проаналізувати інтенсивність руху коштів загального фонду

Таблиця 8.4

Аналіз інтенсивності руху коштів загального фонду бюджетної установи

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Зміни за рік	Вплив на залишок коштів загального фонду на кінець року
Залишок коштів на початок року, тис. грн.				
Находження коштів за рік, тис. грн.				
Використання коштів за рік, тис. грн.				
Залишок коштів на кінець року, тис. грн.				
Коефіцієнт обороту з надходження				

Поточні видатки	2000								
Капітальні видатки	3000								
Внутрішнє кредитування	4100								
Зовнішнє кредитування	4200								
Інші видатки	5000								
Нерозподілені видатки	9000								

11. Проаналізувати інтенсивність руху коштів спеціального фонду

Таблиця 8.9

Аналіз інтенсивності руху коштів спеціального фонду бюджетної установи

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Зміни за рік	Вплив на залишок коштів спеціального фонду
Залишок коштів на початок року, тис. грн.				
Находження коштів за рік, тис. грн.				
Використання коштів за рік, тис. грн.				
Залишок коштів на кінець року, тис. грн.				
Коефіцієнт обороту з надходження				
Коефіцієнт обороту з використання				
Коефіцієнт співвідношення надходжень і використання				

Питання для самоконтролю:

1. Що є основним плановим документом бюджетних установ?
2. Охарактеризуйте структуру кошторису бюджетних установ.
3. Хто і з якою метою затверджує нормативи видатків по окремих статтях кошторису?
4. Який порядок складання проектів кошторисів ?
5. Який порядок розгляду і затвердження кошторисів?
6. Які види кошторису Ви знаєте? Дайте їм характеристику.
7. Яку інформацію надає кошторис бюджетних установ для аналітика?
8. Чому бюджетна класифікація є основою для організації аналізу виконання кошторису бюджетних установ?
9. Що включає організаційно-інформаційна модель аналізу виконання кошторису бюджетних установ?
10. З якою метою проводиться аналіз виконання кошторису бюджетних установ?
11. Що таке загальний фонд бюджетних установ, за рахунок чого він формується та яке його призначення?
12. Назвіть етапи аналізу виконання кошторису бюджетних установ за загальним фондом.
13. У чому полягає методика факторного аналізу виконання кошторису бюджетних установ?
14. Які моделі факторного аналізу використовуються для аналізу виконання кошторису по окремих статтях?

15. Що таке спеціальний фонд бюджетних установ, за рахунок чого він формується і яке його призначення?
16. Описати методику аналізу доходів і витрат спеціального фонду бюджетних установ.

Практична робота №9

Тема 9. Аналіз фінансового стану бюджетних установ.

Мета: ознайомлення із аналізом економічного потенціалу бюджетних установ за даними балансу, аналізом дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ, аналізом фінансової стійкості бюджетних установ, аналізом платоспроможності (ліквідності) бюджетних установ

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Економічний потенціал бюджетних установ визначається ...
- 2) Оцінка економічного потенціалу бюджетних установ здійснюється ...
- 3) Мета аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ – це ...
- 4) Платоспроможність – це ...
- 5) Ліквідність установ і організацій державного сектору – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження (так або ні).

- 1) Загальний аналіз ґрунтується на застосуванні методичних прийомів вертикального, горизонтального аналізу і спрямований на оцінку динаміки активів, власного капіталу, зобов'язань, забезпечень та доходів майбутніх періодів за абсолютною величиною, складом і структурою.
- 2) Горизонтальний аналіз проводиться з метою визначення питомої ваги окремих статей балансу в загальному підсумку валюти балансу.
- 3) Аналіз економічного потенціалу здійснюється в шість етапів.
- 4) Одним із завдань аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ є виявлення причин фінансових порушень та утворення заборгованостей.
- 5) Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості розраховують як відношення заборгованості, що виникла протягом року до її суми на кінець звітного року.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) повинен включати розрахунок таких показників, як коефіцієнт зростання валюти балансу, коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості та інших.
- 2) використовують для визначення основних тенденцій розвитку показників звітності на основі даних за минулі роки.
- 3) На ... етапі аналізу економічного потенціалу встановлюється характер змін, що мали місце в аналізованому періоді, у складі активів бюджетних установ і їх джерелах.
- 4) Аналіз проводять за окремими її видами, за окремими контрагентами, а всередині них – за окремими зобов'язаннями та сумами.
- 5) Коефіцієнт абсолютної ліквідності = $\frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти бюджетних установ та державних цільових фондів} + \text{Кошти бюджетів та інших клієнтів на}}$

казначейському рахунку та в установах банків /

4. Проаналізувати рух дебіторської заборгованості.

Таблиця 9.1

Рух дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість	На початок звітного року, грн	Виникло		Погашено		На кінець звітного року, грн	Коефіцієнти	
		сума, грн	питома вага, %	сума, грн	питома вага, %		відновлення	погашення
Розрахунки з бюджетом								
Розрахунки за товари, роботи, послуги								
Розрахунки за наданими кредитами								
Розрахунки за виданими авансами								
Розрахунки за розрахунками із соціального страхування								
Внутрішні розрахунки								
Інша поточна дебіторська заборгованість								
Усього								

Розрахувати коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості.

Розрахувати коефіцієнт відновлення дебіторської заборгованості.

5. Проаналізувати склад, структуру і динаміку кредиторської заборгованості

Таблиця 9.2

Аналіз структури та динаміки кредиторської заборгованості

Кредиторська заборгованість	На початок звітного року		На кінець звітного року		Зміни за рік		Темп приросту, %
	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	
за платежами до бюджету							
за розрахунками за товари, роботи, послуги							
за кредитами							
за одержаними авансами							
за розрахунками з оплати праці							
за розрахунками із соціального страхування							
за внутрішніми розрахунками							
інші поточні зобов'язання							
Усього							

6. Проаналізувати кредиторську заборгованість за строками погашення

Таблиця 9.3

Аналіз кредиторської заборгованості за строками погашення

Показники	Всього кредиторської заборгованості	В тому числі за термінами виникнення				
		термін оплати не наступив	1-30 днів	30-60 днів	60-90 днів	більше 90 днів
Всього на початок звітного року, грн.						
Питома вага, %						
Всього на кінець звітного року, грн.						
Питома вага, %						
Зміни за рік: - сума, грн.						
- питома вага, %						

7. Проаналізувати фінансову стійкість бюджетної установи.

Таблиця 9.4

Аналіз фінансової стійкості бюджетної установи

Показники	На початок року	На кінець року	Зміни за звітний рік
1. Власний капіталом та фінансовий результат (ф.1-дс, ряд. 1495)			
2. Необоротні активи (ф.1-дс, ряд. 1000+1010+1030+1040+1100+1110)			
3. Наявність власних оборотних коштів (ряд.1- ряд.2)			
4. Довгострокові зобов'язання (ф.1-дс, ряд. 1500+1510+1520)			
5. Наявність власних та довгострокових джерел формування запасів матеріальних цінностей (ряд.3+ ряд.4)			
6. Поточні зобов'язання, забезпечення та доходи майбутніх періодів (ф.1-дс, ряд. 1530+1540+1545+1550+1555+1560+1565+1570+1575+1600+1700)			
7. Загальна величина основних джерел формування запасів (ряд.5+ ряд.6)			
8. Запаси матеріальних цінностей (ф.1-дс, ряд. 1050)			
9. Надлишок (недостатність) власних оборотних коштів (ряд.3- ряд.8)			
10. Надлишок (недостатність) власних і довгострокових джерел формування запасів (ряд.5- ряд.8)			
11. Надлишок (недостатність) загальної величини основних джерел формування запасів (ряд.7- ряд.8)			
12. Тривимірний показник фінансової ситуації			-
13. Тип фінансової стійкості бюджетної установи			-

Таблиця 9.5

Показники оцінки фінансової стійкості установ і організацій державного сектору

Показники	Формула розрахунку	Економічний зміст
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт фінансової незалежності, власності, концентрації власного капіталу, капітального покриття)	Власний капітал та фінансовий результат (ф.1-дс, ряд. 1495) / Валюта балансу (ф.1-дс, ряд. 1800)	Скільки власного капіталу бюджетних установ припадає на одиницю валюти балансу. Показує незалежність бюджетних установ від залучення позикових джерел. Показує частку стабільних джерел фінансування бюджетних установ в їх загальному обсязі
Коефіцієнт мультиплікації власного капіталу (коефіцієнт фінансової залежності)	Валюта балансу (ф.1-дс, ряд. 1800)/ Власний капітал та фінансовий результат (ф.1-дс, ряд. 1495)	Скільки валюти балансу бюджетних установ припадає на одиницю власного капіталу. Цей коефіцієнт є зворотним коефіцієнту автономії. Зростання цього показника в динаміці означає збільшення частки позичених коштів у фінансуванні бюджетної установи. Якщо його значення наближається до одиниці (або 100%), то це означає, що держава повністю фінансує бюджетну установу
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	Власний капітал та фінансовий результат (ф.1-дс, ряд. 1495) / Зобов'язання (ф.1-дс, ряд. 1595)	Скільки власного капіталу бюджетних установ припадає на одиницю зобов'язань. Показує забезпеченість зобов'язань власним капіталом
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти (ф.1-дс, ряд. 1495)- (ф.1-дс, ряд. 1000+1010+1030+1040+1100+1110) / Власний капітал та фінансовий результат (ф.1-дс, ряд. 1495)	Скільки власних оборотних коштів припадає на одиницю власного капіталу. Яка частина власного капіталу бюджетних установ знаходиться в обігу; наскільки мобільні власні джерела коштів. З фінансової точки зору: чим більше, тим краще
Коефіцієнт загальної заборгованості (коефіцієнт боргу, індекс фінансової напруженості)	Зобов'язання (ф.1-дс, ряд. 1595)/ Валюта балансу (ф.1, ряд. 600)	Скільки зобов'язань припадає на одиницю валюти балансу. Якщо частка зобов'язань у валюті балансу знижується, то спостерігається тенденція зміцнення фінансової стійкості бюджетної установи.

Коефіцієнт реальної вартості засобів	Залишкова вартість основних засобів (ф.1, ряд. 010) / Валюта балансу (ф.1-дс, ряд. 1800)	Скільки основних засобів за залишковою вартістю припадає на одиницю валюти балансу. Показує питому вагу основних засобів в активах бюджетних установ
--------------------------------------	--	--

Питання для самоконтролю:

1. Що означає поняття «економічний потенціал» бюджетних установ?
2. Які аспекти аналізу економічного потенціалу бюджетних установ Ви знаєте?
3. З якою метою проводиться аналіз економічного потенціалу бюджетних установ?
4. Яка форма фінансової звітності є основним інформаційним джерелом аналізу економічного потенціалу та фінансового стану бюджетних установ?
5. Який зв'язок існує між структурними елементами балансу установ і організацій державного сектору?
6. Визначте основні етапи аналізу економічного потенціалу бюджетних установ.
7. Які показники руху активів бюджетних установ Ви знаєте?
8. Як розрахувати коефіцієнт обороту з надходження активів?
9. Як розрахувати коефіцієнт обороту з вибуття?
10. Назвати мету і завдання аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ.
11. Описати методику аналізу дебіторської заборгованості бюджетних установ.
12. Описати методику аналізу кредиторської заборгованості бюджетних установ.
13. Як розрахувати коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості?
14. Як розрахувати коефіцієнт відновлення дебіторської заборгованості?
15. Як розрахувати коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості?
16. Як розрахувати коефіцієнт погашення кредиторської заборгованості?
17. Як розрахувати оборотність (погашення) дебіторської заборгованості?
18. Як розрахувати оборотність (погашення) кредиторської заборгованості?
19. Назвати погляди науковців щодо фінансової стійкості бюджетних установ.
20. Назвати мету і завдання аналізу фінансової стійкості бюджетних установ.
21. Назвати абсолютні показники фінансової стійкості бюджетних установ.
22. Як розрахувати власні оборотні кошти бюджетних установ?
23. Назвати погляди науковців щодо обчислення власних оборотних коштів бюджетних установ.
24. Як розрахувати власні та довгострокові джерела формування запасів матеріальних цінностей бюджетних установ?
25. Як розрахувати загальну величину основних джерел формування запасів матеріальних цінностей бюджетних установ?
26. За якими показниками визначається тип фінансової стійкості бюджетних установ?
27. Які типи фінансової стійкості бюджетних установ Ви знаєте?
28. Дати характеристику кожному типу фінансової стійкості бюджетних установ.
29. Назвати відносні показники фінансової стійкості бюджетних установ.
30. Як розрахувати коефіцієнт автономії?
31. Як розрахувати коефіцієнт мультиплікації власного капіталу?
32. Як розрахувати коефіцієнт фінансової стабільності?
33. Як розрахувати коефіцієнт загальної заборгованості?

34. Як розрахувати коефіцієнт реальної вартості основних засобів?
35. Дати визначення платоспроможності та ліквідності бюджетних установ.
36. Як розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності.
37. Як розрахувати коефіцієнт швидкої ліквідності.
38. Як розрахувати коефіцієнт абсолютної ліквідності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 р. № 2456- VI (редакція від 06.10.2016) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page9>.
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2940-12 (зі змінами та доповненнями) URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР (зі змінами та доповненнями) URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Про міжбюджетні відносини між районним бюджетом та бюджетами територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань: Закон України від 01.07.2004 р. № 1953-IV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
7. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
8. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. №538-р. URL: <http://www.liga.net>
9. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Державного казначейства України від 01.11.2002 р. № 205 URL: <http://www.liga.net>
10. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі: Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001 р. № 574 URL: <http://www.liga.net>
11. Про паспорти бюджетних програм: Наказ Міністерство Фінансів України 29.12.2002 № 1098. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 р. за № 47/7368 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 687 (z1462-04) від 01.11.2004 р., № 363 (z0516-06, z0517-06) від 14.04.2006 р.} URL: <http://www.liga.net>
12. Правила складання звітності про виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Державного казначейства України від 08.10.2004 р. № 173 URL: <http://www.liga.net>
13. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору : наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11 (редакція від 28.07.2016 р) URL: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461524/>.
14. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору : наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2017 р. № 1170 URL: <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/natsstandarti-buhobliku-v-derzhavnomu-sektori/metodichni-rekomendatsiyi-z-perevirki-porivnyannosti-pokaznikov/>.
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 (редакція від 01.01.2018 р) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи» : наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629 (редакція від 28.07.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>.
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 р. № 568 (редакція від 28.07.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12>.
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів від 28.12.2009 № 1542 (редакція від 01.01.2018р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10>.
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» : наказ Міністерства освіти України від 29.12.2011 р. № 1798 (редакція від 01.01.2015 р.) URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-12>.

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 (редакція від 28.07.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-10>.

21. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (редакція від 01.01.2018 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

22. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ від 02.04.2014 р. № 372 (редакція від 01.01.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14>.

23. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі: наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2017 р. № 307 (редакція від 29.11.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1547-17>.

24. Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування: наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р. № 44 (редакція від 06.10.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>.

25. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету: наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 р. № 333 (редакція від 04.04.2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12>.

26. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (редакція від 24.06.2015 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>.

27. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 (редакція від 13.12.2017) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228>.

28. Назарова К. О. Аналіз діяльності бюджетних установ [Текст]: навч. посібник / К. О. Назарова, Т. А. Кумченко; заг. ред. Г. О. Кравченко; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К.: КНТЕУ, 2016. – 208 с.

Додаткова:

Артюх О. В. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник / О. В. Артюх, В. Ф. Максимова, Т. В. Черкашина. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 264 с.

29. Болух М. А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ [Текст]: навч. посібник / М. А. Болух, А. П. Заросило; Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2018. – 342 с.

30. Бублик М. І. Аналізування розвитку навчально-наукової діяльності закладів вищої освіти / М. І. Бублик, Н. І. Дуляба, Н. Я. Петришин, Х. В. Дрималовська // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. – Том 28. – № 1. – С. 30-39.

31. Василенко А. О. Аналіз трудових ресурсів бюджетних установ / А. О. Василенко // Управління розвитком. – 2017. – № 4. – С. 51–54.

32. Вишнівецька А. А. Особливості аналізу діяльності бюджетних установ / А. А. Вишнівецька // Управління розвитком. – № 4 (167). – 2018. – С. 46–49.

33. Інструкція зі статистики заробітної плати: наказ Держкомстату України від 13.01.2004 р. № 5 // URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

34. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: наказ Міністерства освіти України від 15.04.1993 р. № 102 (редакція від 30.06.2007 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0056-93>.

35. Інструкція про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ: наказ Державного казначейства України від 18 грудня 2000 р. № 130 (редакція від 13.02.2002 р.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0962-00>.

36. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: наказ від 13 серпня 1998 р. Міністерства фінансів України від 13 березня 1998 р. № 59 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.03.2011р. № 362) (редакція від 15.09.2017 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98>.

37. Кемарська Л. Г. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору /

Л. Г. Кемарська // Економіка і суспільство. – 2017. – Випуск № 8. – С.768–774.

38.Ланова О. М. Засади економічного аналізу діяльності закладів бюджетної сфери. Економічний простір. – 2015. – № 97. – С. 192–201.

39.Литвиненко Е. І. Бухгалтерський облік запасів суб'єктів державного сектору за новими стандартами НП(С)БОДС. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/12oct2015/24.pdf>.

40.Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру : постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. № 440 (редакція від 31.03. 2017 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440-2016-%D0%BF>.

41.Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету : наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 р.№ 333 (редакція від 04.04.2017 р.) // URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12>.

42.Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання : наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2017 р.№ 755 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17>.

43.Скалюк Р. В. Бухгалтерський облік грошових потоків бюджетних установ / Р. В. Скалюк. – Вісник ТНЕУ. – 2015. – № 1. – С. 89–97.

44.Типові форми з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядок їх складання : наказ Міністерства фінансів України від 13.09. 2016 р. № 818 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16>.

45.Шаповал А. С. Методика економічного аналізу виконання кошторису бюджетних установ / А. С. Шаповал // Молодий вчений. – 2016. – № 3 (30). – С. 234–238.

46.Шафранська, Л. Т. Фінансова звітність за сегментами в державному секторі економіки URL:Л. Т. Шафранська // Інноваційна економіка. – 2016. – № 7-8. – С. 152–156.

47.Штимер Л. Т. До питання фінансового аналізу діяльності установ державного сектору URL: Л. Т. Штимер // Економічний форум. – 2016. – № 2. – С. 329–338.

Міжнародні видання:

48. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору URL: <http://www.minfin.gov.ua/document/81046/B4.pdf>.

49. Academic Journals & Conferences of Lviv Polytechnic National University.

50. Journal of Accounting Research.

51. Sustainable development of economy /Білоцерківський національний аграрний університет, Університет економіки і підприємництва, Інститут економіки, технологій і підприємництва.

52. Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин.

53. Журнал європейської економіки: науковий журнал / Терноп. нац. екон. ун-т.

54. Збірник наукових праць "Фінанси, облік і аудит" / Київський національний економічний університет.

55. Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту» / Національна академія статистики, обліку та аудиту.

56. Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу» / Житомирський державний технологічний університет.

57. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес-Інформ».

58. Науково-теоретичний журнал «Наука й економіка» / ПВНЗ «Хмельницький економічний університет».

59. Фаховий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки».

Інформаційні ресурси Інтернет:

60. Google scholar. URL: <https://scholar.google.com/>

61.Газета «Бюджетна бухгалтерія». URL: <https://buhgalter.com.ua/other/editions/budget/byudzhetna-buhgalteriya/>

62. Державна казначейська служба України URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
63. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
64. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
65. Ліга. Закон. URL: <https://ligazakon.net/>
66. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
67. Рахункова палата України. URL: <http://rp.gov.ua/home/>
68. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
69. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/team>